

[Jensen (Aale).]

Spekulation, og det er det, der sker, hvis Venstres Forslag om Forskelsværdi paa Jord, i Selveje i alt Fald, bliver effektivt. Saa giver man ligefrem en Støtte til Spekulation i Husmandsbrug, i Landbrug, som ved Statens Medvirken etableres, og det er en given Sag, at det ogsaa vil indvirke paa Jordprisen. Det vil altsaa sige, at Staten giver Støtte til en forhøjet Jordpris og derved gør det vanskeligere for de ubemidlede at komme i Besiddelse af Jord.

Det ærede Medlem var, kan jeg sige, meget elskværdig overfor den højtærede Landbrugsminister — det ligger jo for det ærede Medlem at være elskværdig, naar det passer ham. Han vilde ikke være spydig — det ligger heller ikke for det ærede Medlem, det er kun en Gang imellem, der kan komme saadan en lille Antydning af det, ellers ligger det slet ikke for ham — overfor den højtærede Landbrugsminister, fordi Landbrugsministeren vilde give Afkald paa Ekspropriationsbestemmelsen. Jeg maa for mit Vedkommende sige, at jeg beklager, at Ekspropriationsbestemmelsen er gaaet ud af Forslaget, men jeg forstaar det saa udmærket godt, og det forstaar det ærede Medlem ogsaa. Nu kunde det i alt Fald ikke falde mig ind at være spydig overfor den højtærede Landbrugsminister, fordi jeg ganske billiger, at den højtærede Landbrugsminister har taget denne Bestemmelse ud. Det betyder ikke — det gav den højtærede Landbrugsminister ogsaa Udtryk for —, at denne Sag er skubbet ud for stedse, tværtimod. Det ærede Medlem maa vide, at det er et godt gammelt demokratisk Krav, som Venstre er gaaet stærkt i Brechen for før, og derfor kan det meget vel tænkes, at vi ogsaa faar Tilslutning fra Partiet Venstre til Gennemførelse af Ekspropriationsbestemmelsen, naar man finder Tiden passende og ser, at det er nødvendigt. Og det er ganske nødvendigt. Hvis man kan faa det Forslag om Tillægsjord, som her er Tale om, gennemført — og det haaber jeg kan lade sig gøre —, er det naturligvis en stor Ting, at der derved stilles Midler til Raadighed i saa stor Udstrækning og paa saa rimelige Betingelser, som her er Tale om, men det skal nok vise sig, som den højtærede Landbrugsminister sagde, at man kommer til at betale den Jord alt for dyrt. Det er nu en Gang saaledes — det ved enhver,

som vil vide det —, at naar en Mand nødvendigvis maa have et bestemt Stykke Jord, vil den Mand, som skal afstaa det, udnytte Situationen og kræve en langt højere Pris, end han ellers kunde komme i Tanker om, og det skal ogsaa nok vise sig, at det vil ske her i mange Tilfælde. For at denne Udbytning ikke skal ske, for at hemme den Gridskhed, som her eventuelt vil komme frem, maa man kunne sige: Nej, nu gaar I for vidt, nu maa vi have Ret til at ekspropriere, og derfor er det, at dette Forslag om Ekspropriation har været stillet fra Ministerens Side.

Jeg havde for ikke saa forfærdelig længe siden en Diskussion med en Politiker. Han sagde: Vi maa være klare over, at alle holder fast ved deres Jord. Herremanden holder fast ved sin Jord, Gaardmanden ved sin, Husmanden ved sin, ja, selv en lille Haveejer holder fast ved sin Jord, og det skal Staten holde sine Fingre fra. Det er noget, der kan gøre sig godt i en Forsamling, naar det bliver sagt med tilstrækkeligt Humør. Jeg tillod mig i al Beskedenhed at sige, at det kunde muligvis være rigtigt, men det er Lov i Danmark, at hvis man har Brug for Haveejeres hele Havelod til at gemme de døde i, kan man ekspropriere det altsammen, og vilde det saa ikke være rimeligt, at man ogsaa kunde ekspropriere et lille Areal fra de Mennesker, som har de store Arealer, for at Mennesker kan leve paa det? Mig forekommer det ganske rimeligt. Det lader sig gennemføre, og det vil være en god Foranstaltning. For det første vil det være en meget billig Reform at gennemføre, idet vi har de mange Tusind Husmandsbrug, som er alt for smaa til at ernære en Familie; de har Boligerne, og de har til Dels de Udbygninger, der skal til, saa der skal kun bygges ganske lidt, og det vil paa den Maade blive forholdsvis billigt at oprette selvstændige Landbrug dér, hvor Landbrugene er for smaa. Alle maa erkende, at saadan ligger Forholdene. Men naar man tillige ved, at der er mange Landsogne, der ikke har saa mange Indbyggere i Dag som for 60—70—80 Aar siden, og man saa undersøger, hvordan det kan være, saa opdager man, at det ligger deri, at en stor Del af de Huse, hvor Ejerne har holdt sig en Ko eller to, er forsvundet efterhaanden, og hvorfor? Fordi Maskinerne har taget Mandens Arbejde, der er ikke